

UCHWAŁA NR XLIII/358/17
RADY MIEJSKIEJ GÓRY
z dnia 22 grudnia 2017 r.

w sprawie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii dla Gminy Góra na rok 2018

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 i 1458) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii dla Gminy Góra na rok 2018 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ NARKOMANII DLA GMINY GÓRA
NA ROK 2018

I. Wprowadzenie i diagnoza problemu.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii a także ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r., ustawodawca nałożył na organy samorządowe obowiązek prowadzenia zadań profilaktycznych z zakresu występujących uzależnień i przemocy. Ustawodawca tym samym uznał, że gmina dysponuje największą wiedzą o problemach swojej społeczności i podejmuje właściwe środki zaradcze oraz naprawcze eliminujące szerzenie się patologii.

Program gminny składa się z 3 części:

- I. Wprowadzenie i diagnoza problemu.
- II. Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.
- III. Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z narkomanią.

Zadania ujęte w gminnym programie są inicjowane przez Miejsko Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a wykonywane przez Burmistrza za pośrednictwem Wydziału Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich, będącym komórką organizacyjną Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Diagnoza problemu.

Obowiązujące ustawy dotyczące alkoholizmu, narkomanii i przemocy zobowiązują Gminę do prowadzenia działań profilaktycznych. Zadania proponowane w zakresie profilaktyki wynikają z zadań stawianych przez ustawodawcę oraz z diagnozy miejscowych problemów. Do diagnozy posłużyły dane z anonimowych ankiet uzyskanych ze szkół i środowiska lokalnego, przeprowadzonych w miesiącu październiku 2017 r, które są aktualne oraz dane z Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze oraz Powiatowego Centrum

Pomocy Rodzinie w Górze uzyskane za rok 2016 i 2017. Diagnozę przeprowadza się raz na 3 lata.

**Diagnoza problemu alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy
na terenie Miasta i Gminy Góra**
**Anonimowe ankiety przeprowadzono w szkołach podstawowych (kl. VI, VII),
Gminy Góra.**

L.p.	Pytanie z ankiety	Szkoły Podstawowa (kl VI, VII) ogółem – 334 osoby - 100 %
1.	Czy wiesz gdzie możesz się zgłosić na terenie naszej gminy , jeśli występuje w twoim domu problem alkoholowy?	Tak – 66,2 % Nie – 33,8 %
2.	Czy wiesz gdzie możesz się zgłosić na terenie naszej gminy , jeśli występuje w twoim domu problem przemocy?	Tak – 71,6 % Nie – 28,4 %
3.	Czy wiesz gdzie możesz się zgłosić na terenie naszej gminy , jeśli występuje w twoim domu problem narkotykowy?	Tak – 55,4 % Nie – 44,6 %
4.	Czy piłeś/ piłaś alkohol?	Tak – 31,4 % Nie – 68,6 %
5.	Jakiego rodzaju był to alkohol?	Piwo – 19,5 % Wino – 2,7 % Wódka – 4,2 %
6.	Czy łatwo zdobyć alkohol?	Tak – 21,6 % Nie – 78,4 %
7.	Czy sprzedano Ci alkohol mimo, że byłaś/ byłeś osobą nieletnią?	Tak – 3,3 % Nie – 96,7 %
8.	Czy miałeś/ miałaś kontakt z narkotykami?	Tak – 3,3 % Nie – 96,7 %
9.	Czy łatwo zdobyć narkotyki?	Tak – 3,3 % Nie – 96,7 %
10.	Wymień jakie narkotyki można zdobyć w naszym środowisku lokalnym? (wymień do 6 najczęstszych)	Marihuana – 20,1 % , Amfetamina – 14,7 % , Śr. Psychotropowe – 14,1 % , Kokaina i heroina – 11,4 % , Inne, dopalacze – 12,3 %
11.	Gdzie miałeś/aś kontakt z narkotykami ?	w szkole - 2,7 % , na imprezie – 3,6% , w grupie rówieśniczej – 0,9 % , obiekty handlowe – 0,6 % , inne, nie biorę – 15,0 %
12.	Sięgam po alkohol, bo:	Chcę być dorosłym – 2,1 % Chcę zaimponować kolegom – 2,1 % Smakuje mi – 5,7 % Taka moda – 7,8 % Nie piję – 79,3 %

13.	Sięgam po narkotyki, bo:	Chcę być dorosłym – 0,6 % Chcę zaimponować kolegom – 0,6 % Smakuje mi – 0,6 % Taka moda – 6,3 % Nie biorę – 85,0 %
14.	Czy doświadczyłaś /doświadczyłeś przemocy? a)ze strony kolegów b)ze strony rodziny c)ze strony środowiska lokalnego	Tak – 38,0 %, Nie – 62,0 % Tak – 4,8 %, Nie – 95,2 % Tak – 6,3 %, Nie – 93,7 %
15.	Czy twoi rodzice pracują?	Oboje – 59,6% Jedno – 37,1 % Nie pracują – 3,3 %
16.	Czy pochodzisz z rodziny?	Pełnej – 79,9 % Niepełnej – 18,9 % Sierota-wychowuje opiekun – 1,2 %
17.	Jak określiłbyś/określiłabyś swoją sytuację rodzinną?	Bardzo dobra – 63,8 % Dobra – 28,7 % Średnia – 6,9 % Zła – 0,6 % Bardzo zła – 0 %
18.	Ile w rodzinie jest dzieci?	Jedno – 20,3 % Dwoje – 63,2 % 3 i więcej – 16,5 %
19.	Co chciałbyś/chciałabyś osiągnąć w życiu? (wymień 3 najważniejsze)	Praca, zawód, wykształcenie – 47,0 % Rodzina, dom, miłość, – 40,4 % Pieniądze, sukces, bogactwo, przyjaciele – 18,6 % Wyjazd za granicę, podróże, samochód – 21,6 %
20.	Twoja płeć	K- 51,8 % M- 48,2 %

Najmłodsza część ankietowanych dzięki prowadzonym warsztatom w szkole posiada wiedzę o tym jakie są problemy w społeczeństwie lokalnym oraz gdzie można z takimi problemami się udać po pomoc dla siebie i rodziny. Niepokojący jest wzrost przemocy wśród młodzieży szkolnej wobec siebie. Dobro i bezpieczeństwo młodych ludzi jest bardzo istotne więc należy w tym zakresie przeprowadzić warsztaty edukacyjne. Przemoc pojawia się nie tylko wśród młodzieży lecz też w domach i środowisku lokalnym. Poprawiła się natomiast sytuacja finansowa rodzin co z pewnością jest związane z pomocą państwa dla rodzin w formie 500+.

**Diagnoza problemu alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy
na terenie Miasta i Gminy Góra**

**Anonimowe ankiety przeprowadzono w szkołach podstawowych (kl. gimnazjum) i
szkołach średnich Gminy Góra.**

L.p.	Pytanie z ankiety	Szkoły Podstawowa (kl. gimnazjum) i szkoły średnie ogółem – 480 osoby - 100 %
1.	Czy i jak często sięgasz po używki?	częstotliwość
	Papierosy	Nie palę – 62,3 % Tylko na imprezach – 12,5 % Kilka razy w roku – 6,3 % Kilka razy w miesiącu – 4,6 % Kilka razy w tygodniu – 5,0 % Codziennie – 9,4 %
	Alkohol	Nie piję – 46,7 % Tylko na imprezach – 30,0 % Kilka razy w roku – 9,2 % Kilka razy w miesiącu – 8,5 % Kilka razy w tygodniu – 4,0 % Codziennie – 1,7%
	Narkotyki	Nie biorę – 92,3 % Tylko na imprezach – 2,9 % Kilka razy w roku – 1,5 % Kilka razy w miesiącu – 1,9 % Kilka razy w tygodniu – 0,2 % Codziennie – 0,4 %
	Dopalacze	Nie biorę – 92,3% Tylko na imprezach – 1,0 % Kilka razy w roku – 1,0 % Kilka razy w miesiącu – 0,2 % Kilka razy w tygodniu – 0,2 % Codziennie – 0,6 %
	Środki psychotropowe	Nie biorę – 98,1 % Tylko na imprezach – 0,8 % Kilka razy w roku – 0,6 % Kilka razy w miesiącu – 0,2 % Kilka razy w tygodniu – 0,2 % Codziennie – 0,8 %
2.	Czy zdajesz sobie sprawę ze szkodliwości używek?	tak – 94,8 % nie – 5,2 %
3.	Czy uważasz, że masz problem z którąś używką?	nie – 91,3 %, możliwe, że tak – 4,4 %, tak, ale próbuję z tym walczyć-1,3 % , tak, ale nie przeszkadza mi to – 2,1 % tak, nie wiem co z tym zrobić – 1,0 %
4.	Co Cię skłoniło do spróbowania używek?	nie próbowałem/am - 36,9 % , ciekawość – 16,5 % , szpan – 4,0 % , moda - 2,3 % , znajomi – 6,9 % ,

		<p>stres – 3,8 % , poprzez zmuszenie – 0,4 % , chęć bycia dorosłym – 0,4 % , zaimponowanie kolegom – 1,0 % , dla zabawy - 12,3 % ,</p>
5.	Czy Twoi rodzice są świadomi Twojego zachowania (zażywania używek)?	<p>nie – 56,0 % , raczej nie – 11,7 % , raczej tak – 9,6 % , tak – 13,8 % nie dotyczy – 1,2 %</p>
6.	Skąd czerpiesz pieniądze na używki?	<p>od rodziców - 20,8 % , od rodziny – 11,5 % , znajomych – 6,5 % , zarabiam - 16,3 % , inne, nie biorę – 63,1 %</p>
7.	Jaki alkohol pijesz najczęściej?	<p>nie piję - 49,2 % , piwo - 32,3 % , wino - 8,5 % , wódka - 15,4 % , inne whisky – 2,3 %</p>
8.	Gdzie najczęściej pijesz?	<p>nie piję - 53,5 % , w domu - 9,0 % , na imprezie – 27,1 % , na dyskotecce - 1,9 % , u znajomych - 22,9 % , na ulicy - 4,8 % , w restauracji, barze - 2,5 % , inne, brak odpowiedzi – 1,0 %</p>
9.	Jakie narkotyki zażywasz najczęściej?	<p>nie biorę – 95,8 % , amfetamina- 0,8 % , LSD – 1,3 % , marihuana- 1,5 % , kokaina – 1,0 % , GHB- 0,4 % , Ekstazy- 0,6 % , Grzybki halucynogenne – 0,8 % , haszysz -1,5 % , leki psychotropowe - 1,0 % , brak odpowiedzi- 1,3 %</p>
10.	Jak zdobywasz narkotyki?	<p>nie biorę – 86,5 % , diler - 4,4 % , kolega/znajomy - 3,8 % , na ulicy – 1,3 % , obiekt handlowy – 0,4 % , impreza/dyskoteka – 0,6 % , inne brak odpowiedzi – 0,4 %</p>
11.	Czy doświadczyłaś /doświadczyłeś przemocy?	

	ze strony kolegów	Tak – 20,8%, Nie – 79,2 %
	ze strony rodziny	Tak – 8,1 %, Nie – 91,9 %
	ze strony środowiska lokalnego	Tak – 12,1 %, Nie – 87,9 %
12.	Czy zgłosiłaś/eś komuś problem występowania przemocy?	nie dotyczy- 76,0 % , rodzicom – 8,3 % , w szkole – 5,2 % , znajomym -5,2 % , odpowiedniej instytucji - 1,3 % , inne nikomu - 4,0 %
13.	Czy twoi rodzice pracują?	Oboje – 61,5 % Jedno – 32,7 % Nie pracują – 5,8 %
14.	Czy pochodzisz z rodziny?	Pełnej – 65,2 % Niepełnej – 32,7 % Sierota-wychowuje <u>opiekun</u> – 2,1 %
15.	Jak określiłbyś/określiłabyś swoją sytuację rodzinną?	Bardzo dobra – 49,2 % Dobra – 36,4 % Średnia – 12,1 % Zła – 1,7 % Bardzo zła – 0,6%
16.	Ile w rodzinie jest dzieci?	Jedno – 22,5 % Dwoje – 66,2 % 3 i więcej – 11,3 %
17.	Co chciałbyś/chciałabyś osiągnąć w życiu? (wymień 3 najważniejsze)	Praca, zawód, wykształcenie – 40,6 % Rodzina, dom, miłość, – 29,4 % Wyjazd za granicę, podróże, samochód – 30,0 %
18.	Twoja płeć	K- 49,4 % M- 50,6 %

Starsza młodzież tj. klasy gimnazjalne i ponadgimnazjalne są w takim wieku, że lubią eksperymentować, trochę z ciekawości, trochę dla zabawy siekają po używki. Pomimo, że nie jest to duża liczba osób należy problem monitorować i wejść z profilaktyką selektywną w zakresie uzależnień. W powyższych ankietach młodzież również zwraca uwagę na przemoc wobec kolegów i koleżanek. Z ankiety można wnioskować, że co piąta osoba w szkole doświadczyła przemocy ze strony kolegów i koleżanek. Należy przeprowadzić warsztaty, które uczulą młodzież na tego rodzaju kwestie. Istotną częścią jest też dostarczenie wiedzy na temat przemocy.

Warsztaty profilaktyczne organizowane na wiosnę 2018 roku w szkołach będą organizowane pod kątem przemocy i uzależnień.

Diagnoza problemu alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy na terenie Miasta i Gminy Góra

Anonimoweankiety przeprowadzono wśród dorosłych mieszkańców Gminy Góra

Ankiety wypełniły 154 osoby (respondenci nie udzielili odpowiedzi na wszystkie pytania).

L.p.	Pytanie z ankiety	Osoby dorosłe Ogółem – 154 osób – 100%
1.	Czy w twoim środowisku występuje problem? a. Alkoholowy – b. Narkotykowy – c. Przemoc w rodzinie –	Tak – 14,9 %, Nie – 85,1 % Tak – 7,8 %, Nie – 92,2 % Tak – 3,9 %, Nie – 96,1 %
2.	Czy wiesz do kogo zgłaszać wymienione problemy społeczne?	Tak – 79,9 % Nie – 20,1 %
3.	Komu zgłosiłeś występujący problem w rodzinie lub sąsiedztwie? a. Policji – b. Odpowiedniej instytucji c. Księdzu – d. Nauczycielowi – Inne –	– 36,4 %, – 26,6 % – 1,9 %, – 11,0 %, – Rodzinie -0,6 %, – Nikomu – 4,5 %
4.	Czy uzyskałeś oczekiwaną przez siebie pomoc?	Tak – 10,0 % Nie – 12,8 % Częściowo – 6,7 %
5.	Jakie są Twoje oczekiwania w tym zakresie?	a. Szybkiej interwencji – 2,6 % b. Szybkiej reakcji , pomocy – 1,3 % c. Wsparcia– 1,3 % d. bezpieczeństwa – 2,6 %
6.	Czy i jak często sięgasz po używki?	częstotliwość
	Papierosy	Nie palę – 52,6 % Tylko na imprezach – 2,6 % Kilka razy w roku – 0 % Kilka razy w miesiącu – 0 % Kilka razy w tygodniu – 2,6 % Codziennie – 15,6 %
	Alkohol	Nie piję – 33,8 % Tylko na imprezach – 29,9 % Kilka razy w roku – 13,6 % Kilka razy w miesiącu – 5,8 % Kilka razy w tygodniu – 1,3 % Codziennie – 0 %
	Narkotyki	Nie biorę – 60,4 % Tylko na imprezach – 0,7 % Kilka razy w roku – 0,7 % Kilka razy w miesiącu – 0,7 % Kilka razy w tygodniu – 1,3 % Codziennie – 0,7 %
	Dopalacze	Nie biorę – 63,4 % Tylko na imprezach – 0,7 % Kilka razy w roku – 0 % Kilka razy w miesiącu – 0 % Kilka razy w tygodniu – 0 % Codziennie - 0 %
	Środki psychotropowe	Nie biorę – 62,3 %

		Tylko na imprezach – 0,7 % Kilka razy w roku – 0% Kilka razy w miesiącu – 0% Kilka razy w tygodniu – 0 % Codziennie – 0,7 %
7.	Jaki alkohol pijesz najczęściej?	nie piję – 43,5 %, piwo - 27,3 %, wino – 21,0 %, wódka – 9,1%, inne whisky, drinki – 2,6 %
8.	Jakie narkotyki zażywasz najczęściej?	nie biorę – 84,4 %, amfetamina- 2,6 %, marihuana- 3,3 %, kokaina – 0,7 %, GHB- 0,7 %, Ekstazy- 0,7 %, haszysz -3,3 %, leki psychotropowe - 1,9 %,
9.	Ile pieniędzy przeznaczasz miesięcznie na używki?	mniej niż 50 zł – 37,0 %, 50 zł -100 zł – 8,4 %, 100 – 200 zł -6,5 %, 200-400 zł -3,3 %, 400-650 zł -0 %,
10.	Czy dzieci są świadkami zażywania przez Ciebie używek?	tak – 17,5 % nie – 82,5 %
11.	Czy miałeś/aś kłopoty w pracy z powodu picia alkoholu, brania narkotyku?	tak – 3,9 % nie – 96,1 %
12.	Czy prowadziłeś/aś pojazd po spożyciu alkoholu, brania narkotyku?	tak – 4,5 % nie – 95,5 %
13.	Czy byłeś/aś zatrzymany/ana za prowadzenie pojazdu po spożyciu alkoholu, brania narkotyku?	tak – 1,3 % nie – 98,7 %
14.	Czy pracujesz ?	a. Zawodowo – 57,8 % b. W gospodarstwie prywatnym – 8,4 % c. Bezrobotny/bezrobotna – 22,7 % d. Własna działalność – 7,1 % e. Emeryt/ka – 1,9 % f. Rencista/ka – 1,9 %
15.	Posiadam wykształcenie?	a. Podstawowe – 7,1 % b. Zawodowe – 32,5 % c. Średnie – 38,3 % d. Wyższe – 22,1 %
16.	Jak określiłbyś/określiłabyś swoją sytuację rodzinną?	Bardzo dobra – 35,7 % Dobra – 49,4 % Średnia – 11,0 % Zła – 3,3 % Bardzo zła – 0,7 %
17.	Ile jest dzieci w Pana/Pani obecnej	Jedno – 21,4 %

	rodzinie?	Dwoje – 59,1 % 3 i więcej – 14,9 % Brak – 4,6 %
18.	Twoja płeć?	K – 72,1 % M – 27,9 %

Ankietowane osoby dorosłe deklarują brak wiedzy, czy w środowisku występują problemy społeczne. Co piąta osoba nie wie gdzie taki problem zgłosić. Można też zauważyć, że co szósta osoba zażywa używki w obecności dzieci. Istotna jest też w tym względzie profilaktyka skierowana do dorosłych, by podnieść świadomość skutków takiego zachowania oraz wpływu na życie w rodzinie.

Z ankiet wynika potrzeba prowadzenia działań profilaktycznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych zarówno w zakresie działań antyalkoholowych jak i przeciwdziałających narkomanii i przemocy. Z analizy pytań i odpowiedzi wynika, że kontrole sklepów przeprowadzone w ostatnich latach spowodowały trudniejszy dostęp młodzieży do zakupu napojów alkoholowych. Z pewnością te oddziaływania powinny być kontynuowane a kontrole sklepów utrzymane.

Dane z raportów Policji.

Dane z całego powiatu Górowskiego oraz dane dot. gminy Góra	Dane za 2015 rok	Dane za 2016 rok	Dane roku 2017 do 30.XI. 2017
1. interwencji domowych (z notatek urzędowych –dot. gminy Góra)	78	99	63
2. zatrzymanych do wytrzeźwienia (z interwencji- dot. gminy Góra)	52 osoby	151 osób	103 osoby
3. znęcanie się nad rodziną (dotyczy całości powiatu)	35	63	59
4. przestępstwa dokonane przez nieletnich (dot. całości powiatu)	24	20	26
5. ilość nieletnich sprawców czynów karalnych (dot. całości powiatu)	27 osoby	5 osób	8 osób
6. przestępstwa narkotykowe (dot. całości powiatu)	34	38	32

Z raportu policji wynika, że wzrosła liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia oraz interwencji związanych z przemocą domową. Należy zająć się grupą osób dorosłych by podnieść ich świadomość dotyczącą skutków społecznych i prawnych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz ich wpływu na życie

i zdrowie. Wieloletnia praktyka prowadzenia profilaktyki wśród dzieci i młodzieży poprzez organizowanie przez Urząd Miasta i Gminy w Górze warsztatów i prelekcji podniosły wiedzę młodych ludzi na temat uzależnień oraz ich skutków. Te kierunki działań nadal będą realizowane.

Gmina Góra liczy 20 004 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy (dane na dzień 30.11.2017 r.). Na terenie gminy w 2017 roku działało 49 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (sklepy) oraz 15 zakładów gastronomicznych (dane na dzień 30.11.2017 r.).

Dla porównania na przestrzeni lat wg oświadczeń przedsiębiorców, napoje alkoholowe sprzedano na kwotę jak w tabeli:

Oświadczenia w latach z roku poprzedniego	Na kwotę
W 2013 r. – z roku 2012	13 743 403 zł
W 2014 r. – z roku 2013	15 409 074 zł
W 2015 r. – z roku 2014	15 959 271 zł
W 2016 r. – z roku 2015	15 343 848 zł
W 2017 r – z roku 2016	15 853 274 zł

W 2017 roku (wg oświadczeń przedsiębiorców) sprzedano poszczególne napoje alkoholowe na kwotę:

- piwo - 8 093 532 zł
- wino - 1 084 803 zł
- wódka - 6 674 962 zł

Analizując powyższe dane stwierdzić należy, że społeczeństwo nasze przeznacza znaczną ilość środków finansowych na alkohol w tym głównie na piwo i wódkę.

Depresyjne zachowanie części społeczeństwa, wynikające z braku pracy lub braku satysfakcjonującej pracy, wiąże się z nieporozumieniami w rodzinie, które są często przyczyną sięgania po środki uzależniające oraz alkohol.

W 2016 roku Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej wydając 2 659 decyzji zaś w 2017 r. w I półroczu wydano 2 347 decyzji. Z powodu trudnej sytuacji życiowej z dożywiania w formie posiłku w przedszkolu i szkole, skorzystało w 2016 r. – 909 osób w tym 513 rodzin, zaś w 2017 r. – 874 osób w tym rodzin 469.

W celu pomocy w rozwiązywaniu trudnych spraw rodzinnych i przemocy funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, którego koordynacją zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele Sądu, Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji i Szkół oraz kuratorzy sądowi. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się posiedzenia grup roboczych, z powodu uruchomienia procedury Niebieskich Kart. W roku 2016 w ramach procedury „Niebieska Karta” podjęto 37 działań, natomiast do 30.11.2017 r. tych działań Zespół Interdyscyplinarny podjął 34, co świadczy o wzroście agresji i przemocy w sytuacjach rodzinnych. Bezpieczeństwo dzieci oraz ich funkcjonowanie w rodzinach to również pojawiający się problem. Potwierdzają to dane otrzymane z PCPR.

Dzieci funkcjonujące poza rodziną – dane z PCPR	Gmina Góra w 2016 r.	Powiat Góra w 2016 r.	Gmina Góra do 31.X.2017 r.	Powiat Góra do 31.X.2017 r.
W rodzinach zastępczych zawodowych	4 dzieci	13 dzieci	8 dzieci	14 dzieci
W rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego	6 dzieci	6 dzieci	9 dzieci	9 dzieci
Rodziny zastępcze niezawodowe	4 dzieci	20 dzieci	5 dzieci	23 dzieci
W rodzinie zastępczej spokrewnionej	30 dzieci	42 dzieci	29 dzieci	44 dzieci
W rodzinnych domach dziecka	9 dzieci	20 dzieci	10 dzieci	12 dzieci
W placówkach opiekuńczo-wychowawczych	7 dzieci	15 dzieci	5 dzieci	16 dzieci
Po 18 –tym roku życia - kontynuacja nauki	11 dzieci	21 dzieci	11 dzieci	19 dzieci

Problem alkoholowy i narkotykowy może wystąpić w każdej rodzinie i błędne jest rozumowanie, że dotyczy to tylko rodzin dysfunkcyjnych czy rodzin patologicznych. Dlatego program obejmuje całe społeczeństwo lokalne ze szczególnym uwzględnieniem młodych ludzi. Z danych PCPR widać jak wiele dzieci musiało wyjść z domu do rodziny zastępczej by coś w ich życiu się zmieniło. Dzieci te nie miały zaspokojonych podstawowych potrzeb do życia i rozwoju. Instytucje musiały zająć się ich dalszym losem. Dlatego tak ważny jest dla nas młody człowiek, który jest częścią naszego społeczeństwa lokalnego i nie powinna dziać mu się krzywda. Wielu młodych ludzi ma problemy z prawem i trafia do ośrodków opiekuńczo-wychowawczych. Dlatego pomoc tym dzieciom jest niezbędna i wiele działań profilaktycznych jest nakierowane na pomoc tej grupie. Mają możliwość korzystania ze świetlic, wypoczynku letniego oraz z pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

1. Osoby i instytucje przygotowane do rozwiązywania problemów alkoholowych:

- Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich, działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego,

- Pedagodzy, terapeuci, psychologodzy,
- Poradnie odwykowe, poradnie zdrowia psychicznego,
- Szpitale i ośrodki leczenia uzależnień.

2. Instytucje i organizacje współpracujące przy realizacji programu:

- Policja, Sąd, Prokuratura, Kuratorzy Sądowi,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze,
- Powiatowe Stowarzyszenie Abstynenckie „Rodzina i Trzeźwość”,
- Klub Abstynencki „Nowa Przyszłość”,
- Grupy AA, grupy wsparcia, grupa Al-Anon”,
- Szkoły,
- Organizacje pozarządowe,
- Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Górze.

3. Mapa problemów :

Problem alkoholizmu, przemocy i narkomanii dotyczy całej Gminy. Profilaktyką uzależnień i przemocy obejmuje się dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe w Gminie Góra.

II. Zapobieganie powstawania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.

W zakresie profilaktyki alkoholowej ustawodawca określił zadania, którymi winny zajmować się gminy.

W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych a w szczególności wśród dzieci i młodzieży. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach realizowanych w świetlicach zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, działających w zakresie rozwiązania problemów alkoholowych i przemocy zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
6. Rozpropagowanie informacji o formach pomocy i instytucjach pomocowych, szczególnie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
7. Działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
8. Działalność świetlicy socjoterapeutycznej zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

Cele programu :

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169), oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

1. Utrzymanie dostępności do leczenia odwykowego mieszkańcom gminy zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
2. Wspieranie psychospołeczne i prawne osób poddawanych przemocy w rodzinie zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
3. Prowadzenie działań profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki szkolnej, rodzinnej i środowiskowej zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
4. Współdziałanie merytoryczne i wspieranie finansowe instytucji, stowarzyszeń, klubów i osób fizycznych realizujących zadania gminne z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
5. Dotarcie do większego kręgu społeczeństwa z informacjami tematycznymi zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
6. Dostarczenie wiedzy edukacyjnej zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
7. Propagowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień i przemocy zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
8. Pomoc w rozwiązywaniu problemów dzieci i młodzieży szkolnej oraz środowiska lokalnego szczególnie z rodzin dysfunkcyjnych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

Kategorie zadaniowe prowadzące do osiągnięcia wskazanych wyżej celów:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia:

realizacja poprzez:

- Funkcjonowanie punktu informacyjno-konsultacyjnego z zakresu problemów uzależnień i przemocy zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Wspieranie organizacyjne i finansowe dodatkowych programów diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych, uzgodnionych ze specjalistycznym leczeniem odwykowym i zakładami opieki zdrowotnej w przypadku braku realizacji zadań przez NFZ, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Organizowanie i wspieranie programów realizowanych przez Stowarzyszenia, Fundacje i Kluby propagujące zdrowy styl życia bez nałogów zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Organizowanie prelekcji i uroczystych spotkań okolicznościowych (np. spotkania wigilijne) zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Współpraca ze stowarzyszeniami abstynenckimi i klubami oraz z organizacjami pozarządowymi i pożytku publicznego zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Zapewnienie uzależnionym pomocy informacyjnej z zabezpieczeniem leczenia stacjonarnego oraz poza miejscem zamieszkania zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie zgodnie z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia:

realizacja poprzez:

- Współpracę z poradniami odwykowymi, kuratorami, PCPR, Policją, Prokuraturą, OPS, ośrodkami terapii uzależnień w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie. Rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych. Wprowadzenie działań informacyjnych poprzez spotkania i rozprowadzenie ulotek, i informatorów, poradników zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

- Zapewnienie współzależnym pomocy informacyjnej i prawnej poprzez kierowanie do właściwych instytucji zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Organizowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży zagrożonej patologią społeczną - prowadzenie świetlic środowiskowych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Realizowanie programów profilaktycznych zapewniających poznawanie nowych miejsc i kultury poprzez wyjazdy na spektakle kulturalne jako alternatywę wartości trzeźwego trybu życia na wycieczkach i wyjazdach integracyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, oraz dorosłych z grup wsparcia zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki alkoholowej i przemocy zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Organizowanie i dofinansowanie działań grup wsparcia, jako grup alternatywnych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych zgodnie z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia:

realizacja poprzez:

- Zakup książek, broszur, ulotek, płyt DVD i innych gadżetów o tematyce profilaktycznej i informacyjnej w celu podniesienia wiedzy o uzależnieniach i instytucjach pomocowych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Realizacja na terenie szkół i innych placówek opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży wg następujących zadań:
  - prowadzenie zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym, zajęć wyrównawczych, w połączeniu z oddziaływaniami psychologiczno-pedagogicznymi i edukacyjno-wychowawczymi z zakresu profilaktyki uzależnień. Zakupienie rekomendowanego programu „Domowi Detektywi”, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
  - realizowanie programu przez współpracujące ze sobą instytucje (między innymi przedszkola, szkoły, kluby sportowe, kluby językowe, poradnię psychologiczno-pedagogiczną, organizacje pozarządowe i pożytku publicznego) zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,

- realizacja i organizowanie autorskich programów profilaktycznych podczas wyjazdowych spotkań integracyjnych i trzeźwościowych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
- tworzenie warunków zaspokajania potrzeb kulturalnych: spotkania, zjazdy, konkursy, wyjazdy na spektakle kulturalne, kino, występy muzyczne o tematyce profilaktycznej z zakresu uzależnień i przemocy zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla dorosłych a głównie dla dzieci i młodzieży z nagrodami i wspomaganymi ulotkami, plakatami i innymi materiałami profilaktycznymi. Zorganizowanie spotkania młodzieży polsko-niemieckiej SALO - 13 z językiem esperanto, obejmującego programem edukacyjnym, kulturalnym i turystycznym młodzież i dorosłych. Zorganizowanie wyjazdu członków Klubu Esperanto na spotkanie profilaktyczno-integracyjne, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
- Wdrażanie pozalekcyjnych zajęć sportowych do programów profilaktyki środowiskowej, doposażenie gminnych obiektów sportowych w sprzęt sportowy promujący zdrowy styl życia w związku z prowadzeniem zajęć dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- Wspieranie działań podejmowanych na rzecz trzeźwości przez społeczeństwo lokalne, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
- Działania wspierające w realizacji zdrowego stylu życia środowiskowych klubów młodzieżowych, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
- Prowadzenie profilaktycznej działalności w świetlicach dla dzieci i młodzieży na terenie miasta i wsi z dożywianiem, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
- Organizowanie wypoczynku letniego poza miejscem zamieszkania dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z programem profilaktyki alkoholowej, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia,
- Stwarzanie miejsc odreagowania trudnych sytuacji dla dzieci i młodzieży poprzez tworzenie lub doposażanie miejsc alternatywnego spędzania czasu zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych zgodnie z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia:

realizacja poprzez:

- Wspieranie instytucji i jednostek samorządowych gminy przy realizacji programu profilaktycznego realizowanego zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Ogłaszanie konkursów dla organizacji pozarządowych, które mogą poprowadzić świetlice środowiskowe dla dzieci na terenach wiejskich, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Podpisywanie umów z osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji zadań wynikających z programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Współpraca z podmiotami wchodzącymi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przemocy, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Współpraca z kuratorami sądowymi, Sądem, Prokuraturą, domami dziecka, szkołami, PCPR, OPS i Policją poprzez udzielanie niezbędnych informacji oraz prowadzenie wspólnych działań na rzecz utrzymania trzeźwości, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Wspomaganie Stowarzyszeń i klubów realizujących programy propagujące zdrowy styl życia, poprzez wspólne spotkania na terenie gminy lub poza gminą. Zorganizowanie dla rodzin prowadzących działania naprawcze w grupach AA, AL- Anon dla osób uzależnionych i współuzależnionych wyjazdów profilaktyczno-integracyjnych, udział w Złotach Rodzin Abstynenckich, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Udział przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zespole Interdyscyplinarnym i w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Udział w szkoleniach osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i przemocy, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy i występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego oraz przestrzegania przepisów prawa miejscowego zgodnie z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia:

realizacja poprzez:

- Monitorowanie przestrzegania przepisów określonych w art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Monitorowanie przestrzegania przepisów określonych w art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- Monitorowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

6. Zasady wynagrodzenia członków Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- Za udział w posiedzeniu Komisji, przewodniczący Komisji otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 140,00 zł brutto, pozostali członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie w kwocie 100,00 zł brutto.

7. Zasady finansowania realizatorów programu profilaktycznego:

- Finansowanie programów i zadań profilaktycznych na podstawie umów, przetargów, zapytań ofertowych, konkursów ofert, badania rynku, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

8. Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- Zadania wynikające z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii dla Gminy Góra są finansowane z wpływów z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
- Zadania programowe mogą być dofinansowywane z uzyskanych dodatkowych środków pozabudżetowych.
- Środki na realizację programu zostały ujęte w budżecie Gminy Góra na 2018 rok.

III. Zapobieganie powstawania problemów związanych z narkomanią.

W zakresie profilaktyki narkomanii ustawodawca określił zadania dla gmin.

Zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych z dożywianiem, programach opiekuńczo – wychowawczych, zajęciach świetlicy socjoterapeutycznej, organizacja warsztatów profilaktyki narkotykowej, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

Realizacja zadań prowadzona będzie tak jak w przypadku profilaktyki alkoholowej wspólnie ze względu na podobieństwo uzależnienia. Dlatego też punkt informacyjno-konsultacyjny i wszelka pomoc będzie udostępniana nieodpłatnie dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem narkotykowym.

Prowadzone będą programy o problematyce narkotykowej głównie w szkołach obejmując również społeczność lokalną. Rozprowadzane będą broszurki i ulotki o tematyce narkomanii, uzależnień behawioralnych. Przeprowadzony zostanie cykl warsztatów dotyczących problemu uzależnień.

- Zadania wynikające z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkotykowych dla Gminy Góra są finansowane z wpływów z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
- Zapis co do środków na realizację zadań programu profilaktyki narkotykowej jest taki sam jak w przypadku programu profilaktyki alkoholowej i znajduje odzwierciedlenie w budżecie Gminy na 2018 rok.